

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/51 van 20 juli 2021

betreffende

tekst	Voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst
roepnaam	wijziging Havendecreet
datum	zoals principieel goedgekeurd op 18 juni 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna de "VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna het "**e-govdecreet**"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de "**AVG**"), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna de "**WVG**");

Gelet op het verzoek om advies van de Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, ontvangen door de VTC op 21 juni 2021;

Gelet op de bespreking op de zitting van de VTC van 20 juli 2021;

Brengt op 20 juli 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit (hierna de “**Adviesvrager**”) verzocht bij brief van 21 juni 2021 om het advies van de VTC over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst* (hierna het “**Ontwerp**”).
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp heeft betrekking op het beleidsveld “Waterinfrastructuur en beleid” en zal geëvalueerd worden om beter in te spelen op de toekomstige uitdagingen om na te gaan welke bestuurlijke vereenvoudigingen kunnen worden doorgevoerd.
4. De doelstelling van het Ontwerp is driedelig:
 - (i) Het Havendecreet in lijn brengen met Verordening (EU) 2017/352 van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2017 tot vaststelling van een kader voor het verrichten van havendiensten en gemeenschappelijke regels inzake de financiële transparantie van havens.

De Verordening (EU) 2017/352 is uit haar aard rechtstreeks toepasselijk vanaf 24 maart 2019. De toepassing ervan vereist echter nog enkele maatregelen van tenuitvoerlegging in het interne recht. Deze aanpassingen zijn onder meer: wijzigingen en toevoegingen met betrekking tot (organisatie van) de havendiensten in het Havendecreet, het schrappen van de verplichting tot het opstellen van een jaarlijks financieel meerjarenplan, het voorzien van bepalingen inzake transparantie van financiële betrekkingen tussen overheden en havenbeheerders en de oprichting van een **Instantie voor Behandeling van Havengeschillen** (de “**IBH**”);
 - (ii) Verouderde decretale bepalingen schrappen, vereenvoudigen of aanpassen aan de huidige praktijk en het huidige havenbeleid; en
 - (iii) De relatie tussen het Havendecreet en de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (Verordening (EU) nr. 651/2014 of de “**AGVV**”) verduidelijken.

Bij de herziening van de AGVV werden specifieke bepalingen voor steun aan zeehavens toegevoegd. Het Havendecreet kan nog worden gebruikt als basis voor de financiering en subsidiëring van de infrastructuur van havengebieden, maar de relatie met de bepalingen van de AGVV dient te worden verduidelijkt om de leesbaarheid en transparantie van het financieringskader in het Havendecreet te verhogen. In dat kader wordt een definitie van ‘zeehaven’ toegevoegd aan het Havendecreet, die aansluit bij de Europese definitie en wordt het begrip ‘haveninfrastructuur’ geschrapt uit het Havendecreet.
5. De VTC merkt op dat de verwerking van persoonsgegevens slechts een klein deel uitmaakt van de decreetwijziging. Toch behelst de verwerking van persoonsgegevens door de IBH mogelijks persoonsgegevens van bijzonder gevoelige aard, waardoor de verwerking van persoonsgegevens in het decreet beter geduid dient te worden.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de **personen van wie gegevens worden verzameld** minstens de klager en de aangeklaagde zijn bij een klacht over een beweerde overtreding van Verordening 2018/352 voor het IBH.
7. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder contactgegevens en woonplaats, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een **rechtvaardigingsgrond** vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en eventueel in artikel 10 AVG¹.
9. Noch het Ontwerp, noch de Memorie van Toelichting vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC is van oordeel dat hier de rechtvaardigingsgrond **wettelijke verplichting** kan worden ingeroepen (artikel 6.1, c) van de AVG). De VTC beveelt aan deze **rechtvaardigingsgrond** toe te voegen aan het Ontwerp².
10. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling.³
11. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁴ van de AVG omkadert, **in principe**⁵ minstens de volgende **essentiële elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden met het oog op de voorzienbaarheid van de norm en om een toetsing aan de AVG mogelijk te maken:
 - het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁶;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁷;

¹ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt.

² Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

³ Zie DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁴ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁵ Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen, namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

⁶ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁷ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁸.
12. De VTC wijst erop dat er mogelijk ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10 (en mogelijk ook 9), AVG, namelijk bij de (persoons)gegevens die worden opgenomen in de klacht voor het IBH en in de bewijsstukken (cfr. artikel 21 Ontwerp).
13. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

3. Doelbinding

14. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5.1, b), AVG).
15. Het Ontwerp vermeldt het volgende als doeleinden van de verwerking (artikel 21, §11, derde lid van het Ontwerp):
- “In het kader van de toepassing van dit artikel worden persoonsgegevens verwerkt met als doel de toepassing van de handhaving van verordening (EU) 2017/352 en de uitvoering van de taken die door dit decreet aan de IBH worden toegewezen.”*
16. De taken die aan de IBH worden toegewezen zijn het behandelen van klachten die voortvloeien uit de toepassing van verordening (EU) 2017/352 (artikel 21, §2 van het Ontwerp). De procedure van de behandeling van klachten wordt voldoende in het Ontwerp uiteengezet.
17. De VTC is daarom van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

18. Artikel 4.7 van de AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
19. Het Ontwerp stelt dat de IBH wordt aangewezen als de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van artikel 21 van het Ontwerp (artikel 21, §11, tweede lid van het Ontwerp).
20. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke(n) moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)⁹ al dan niet noodzakelijk is.

⁸ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

⁹ Voor richtlijnen over, zie:

- Lijst VTC met criteria voor een GEB/DPIA: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

5. Minimale gegevensverwerking

21. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
22. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** als volgt werden aangeduid in artikel 21, §5, tweede lid van het Ontwerp:
- *“de naam, de voornaam, de woonplaats en het e-mailadres van de klager of, als de klager een rechtspersoon is, zijn benaming, zetel, e-mailadres en, als dat van toepassing is, zijn ondernemingsnummer, en de naam, de voornaam, de woonplaats, het e-mailadres en de hoedanigheid van de optredende wettelijke vertegenwoordiger;*
 - *de naam, de voornaam, de woonplaats en het e-mailadres van de aangeklaagde of, als de aangeklaagde een rechtspersoon is, zijn benaming, zetel, e-mailadres en, als dat van toepassing is, zijn ondernemingsnummer;*
 - *het voorwerp van de klacht, een uiteenzetting van de middelen en de bepalingen van verordening (EU) 2017/352 die naar het oordeel van de klager geschonden zijn, en de gevraagde beslissing; en*
 - *de bewijsstukken waarover de klager beschikt.”*
23. De VTC leidt uit de lezing van artikel 21 van het Ontwerp af dat, naast gegevens van de klager en de aangeklaagde (artikel 21, §5 Ontwerp) (cfr. luik 1), er ook persoonsgegevens zullen worden verwerkt van de volgende **categorieën van betrokkenen**:
- de leden van de IBH (de voorzitter, de gewestelijke havencommissaris en de tijdelijke bijzitters) (artikel 21, § 4);
 - personen betrokken in de havenbedrijven, de aanbieders van havendiensten en de havengebruikers (artikel 21 §7 Ontwerp); en
 - betrokken personen, getuigen en deskundigen ((artikel 21, §8 Ontwerp).
24. Het is echter op basis van het Ontwerp niet geheel duidelijk welke categorieën van persoonsgegevens er van deze betrokkenen zullen worden verwerkt, en of de andere bepalingen m.b.t. verwerking van persoonsgegevens in het Ontwerp ook van toepassing zullen zijn op de verwerking van persoonsgegevens van deze betrokkenen. De VTC beveelt daarom aan om de categorieën van deze betrokkenen en de verwerking van hun persoonsgegevens verder uit te werken, in lijn met de AVG.

6. De bewaartermijn

25. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden **bewaard**, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
26. Artikel 21, § 11, vierde alinea van het Ontwerp bepaalt dat, voor wat betreft de persoonsgegevens die het voorwerp uitmaken van de afwijkingmogelijkheid, deze niet langer zullen worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Deze bepaling is louter een herneming van de AVG, schendt het overschrijfverbod en dient bijgevolg geschrapt te worden.
27. Wat de bewaartermijn van de klachtdossiers betreft, merkt de VTC op dat het secretariaat van de IBH de klachtdossiers zal bewaren “gedurende ten minste vijf jaar” (artikel 21, §13 van het Ontwerp). Daarnaast bepaalt artikel 21, §14 van het Ontwerp dat de Vlaamse Regering de bewaring van dossiers nader kan regelen. Het moet

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

evenwel duidelijk zijn voor betrokkenen wat de maximale bewaartermijn voor deze persoonsgegevens uiteindelijk zal zijn en hoelang het secretariaat de persoonsgegevens precies zal kunnen bewaren.

28. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijnen (artikel 21, §11 en §13 van het Ontwerp) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

7. Juistheid

29. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5.1, d), AVG).
30. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

De afwijkingmogelijkheid van artikel 23, AVG

31. In de artikelen 12 tot en met 22, AVG, worden de **rechten van de betrokkenen** bepaald zoals het recht van inzage en rectificatie. Artikel 23 AVG maakt afwijkingen op die rechten mogelijk en luidt als volgt (eigen onderlijning VTC):

*“Artikel 23 **Beperkingen***

1. De reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34, alsmede in artikel 5 kan, voor zover de bepalingen van die artikelen overeenstemmen met de rechten en verplichtingen als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 20, worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker van toepassing zijn, op voorwaarde dat die beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van:

- a) de nationale veiligheid;*
- b) landsverdediging;*
- c) de openbare veiligheid;*
- d) de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid;*
- e) andere belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Unie of van een lidstaat, met name een belangrijk economisch of financieel belang van de Unie of van een lidstaat, met inbegrip van monetaire, budgettaire en fiscale aangelegenheden, volksgezondheid en sociale zekerheid;*
- f) de bescherming van de onafhankelijkheid van de rechter en gerechtelijke procedures;*
- g) de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van schendingen van de beroepscode voor gereguleerde beroepen;*
- h) een taak op het gebied van toezicht, inspectie of regelgeving die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag in de in de punten a), tot en met e) en punt g) bedoelde gevallen;*
- i) de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen;*
- j) de inning van civielrechtelijke vorderingen.*

2. De in lid 1 bedoelde wettelijke maatregelen bevatten met name specifieke bepalingen met betrekking tot, in voorkomend geval, ten minste:

- a) de doeleinden van de verwerking of van de categorieën van verwerking,*
- b) de categorieën van persoonsgegevens,*

- c) het toepassingsgebied van de ingevoerde beperkingen,
- d) de waarborgen ter voorkoming van misbruik of onrechtmatige toegang of doorgifte,
- e) de specificatie van de verwerkingsverantwoordelijke of de categorieën van verwerkingsverantwoordelijken,
- f) de opslagperiodes en de toepasselijke waarborgen, rekening houdend met de aard, de omvang en de doeleinden van de verwerking of van de categorieën van verwerking,
- g) de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en
- h) het recht van betrokkenen om van de beperking op de hoogte te worden gesteld, tenzij dit afbreuk kan doen aan het doel van de beperking.”

Een afwijkingsregeling

32. De VTC neemt er akte van dat het Ontwerp in artikel 21, §11, 4de lid, **afwijkingen op de AVG-rechten** voorziet. Dit artikel is geschreven op basis van een standaardbepaling die met het AVGdecreet werd opgenomen in diverse Vlaamse regelgeving na de inwerkingtreding van de AVG en in die bepaling wordt onder meer het volgende gesteld:
- “Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de algemene verordening gegevensbescherming kan de IBH beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vijfde tot en met het dertiende lid.”*
33. De federale Gegevensbeschermingsautoriteit bekritiseerde¹⁰ al de formulering waarbij de rechten van de betrokkene “niet worden toegepast” (hier “niet toe te passen”), terwijl enkel een beperking van de reikwijdte mogelijk is volgens de AVG. De VTC sluit zich aan bij deze opmerking en verwijst naar het volledige advies van de Autoriteit.
34. Op basis van de lezing van artikel 23 AVG en van de bijhorende overweging 73 van de AVG, is de VTC van oordeel dat om gebruik te kunnen maken van deze afwijkingsmogelijkheid, **moet worden aangetoond dat de beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en dat de beperking in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is.**
35. De Memorie van Toelichting bepaalt dat deze afwijkingsregeling gelijklopend is met de regelingen die zijn opgenomen in de overige Vlaamse decreten die taken aan toezicht-, inspectie- of auditdiensten opdragen, en die rekening houden met de opmerkingen en suggesties hierover van de gegevensbeschermingsautoriteit, de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Raad van State. Het is echter moeilijk voor de VTC om deze stelling *in concreto* na te gaan. De VTC merkt enkel op dat er **noch in de Nota aan de Vlaamse Regering, noch in de Memorie van Toelichting een duidelijke motivatie** is terug te vinden om van de afwijkingsmogelijkheid gebruik te maken in het kader van het Ontwerp. De VTC beveelt daarom aan om in de tekst van het Ontwerp of in de Memorie van Toelichting een goede motivering toe te voegen m.b.t. de afwijkingsregeling, bij gebreke waaraan de **afwijkingsregeling niet conform de AVG** is.
36. De VTC neemt er akte van dat het Ontwerp **beperkingen op de AVG-rechten** invoert. In artikel 21, §11, derde lid en volgende van het Ontwerp wordt verwezen naar **de artikelen 23.1, e) en h) AVG**, die voorschrijven dat beperkingen op de rechten en verplichtingen zoals bedoeld in artikelen 12 tem 22 AVG mogelijk zijn onder bepaalde voorwaarden. **De beperkingen van de rechten zijn mogelijk voor zover ze worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker van toepassing zijn en op voorwaarde dat de beperkingen de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet**

¹⁰ Advies nr. 88/2018 van 26 september 2018 betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende aanpassing van de besluiten van de Vlaamse Regering aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (CO-A-2018-079)

laten en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van, onder andere:

- een belangrijk **economisch of financieel belang** van de Unie of van een lidstaat (artikel 23.1, e) AVG);
 - een taak op het gebied van **toezicht, inspectie of regelgeving** die verband houdt, al is het incidenteel, met **de uitoefening van het openbaar gezag** (artikel 23.1, h) AVG).
37. De VTC benadrukt dat het Ontwerp effectief moet verbandhouden met belangrijke doelstellingen van economisch of financieel belang (punt e) – wat een beperkte betekenis heeft – en/of met de uitoefening van het openbaar gezag (punt h) – wat zeker niet voor elke overheidsdienst/functie het geval is.
38. Noch in het Ontwerp, noch In de Memorie van Toelichting worden de randvoorwaarden besproken of aangeduid opdat de IBH gebruik kan maken van de afwijkingsmogelijkheid. De VTC beveelt aan dat de stellers de **afwijkingsregeling herwerken in het Ontwerp indien ze er rechtmatig van wensen gebruik te maken**, en ook de bijkomende maatregelen nemen zoals beschreven in artikel 23.2 van de AVG.
39. Het is wel positief dat in het Ontwerp wordt voorzien dat de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming de betrokkene informeert over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de VTC conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, en om een beroep in rechte in te stellen.
40. De VTC herinnert de Aanvrager tenslotte aan haar opmerking gemaakt in haar advies A/W/2019/16 (randnummer 27), inzake de tegenstrijdige bepaling in artikel 10/5 van het e-govdecreet wat de taken van de VTC betreft.
41. Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en **transparant** is (artikel 5.1, a) AVG.
42. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
43. Ten slotte is de VTC van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met **de verplicht op te nemen vermeldingen**, zoals bedoeld in randnummer 40, met eventuele verwijzing naar een privacyverklaring op de website, zodat de betrokkenen duidelijk weten tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten inzake bescherming van persoonsgegevens. Dit kan eventueel ook gerealiseerd worden door delegatie te geven aan de Vlaamse Regering. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever¹¹.

9. Beveiligingsmaatregelen

44. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
45. De VTC wijst erop dat aangezien er mogelijk delicate persoonsgegevens zullen worden verwerkt (bv. in het kader van klachtenprocedure), een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

¹¹ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v.

46. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁴ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁵.
47. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
48. In principe moet de specificering van maatregelen zoals vermeld in randnummer 44 niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁶.

¹² Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹³ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (http://vtc.corve.be/docs/VTC_VEILIGHEID_referentiemaatregelen-vs-01.pdf)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008-steunpunt.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁵ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁶ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

49. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de afwijkingsregeling herwerken en de noodzaak en proportionaliteit ervan aantonen en motiveren (luik 1);
- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven op basis waarvan de verwerkingen van persoonsgegevens kunnen plaatsvinden, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 2);
- de categorieën van betrokkenen te verduidelijken (luik 5);
- de bewaartermijnen te specificeren (luik 6);
- bepalingen op te nemen over de juistheid van persoonsgegevens (luik 7);
- de vermeldingen over de rechten van betrokkenen en transparantiemaatregelen verder uitwerken (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-07-27 21:32:50 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

